

Stridsklevs kronikk**Følgene
av likvi-
deringene**

IKK. ut.
7/2.90

Av Victor Hellern, Tønsberg

Det er positivt at Inger Cecilie Stridsklev har forsket omkring likvideringer under siste verdenskrig. Hun skriver i kronikken den 14.2. at sannsynligvis ble 150 nordmenn likvidert i tidsrommet 1940 til 1945. Av dem ble over 50 likvidert så sent som i 1945, da nær sagt alle visste at krigen gikk mot sin avslutning.

Det er viktig at forskningen finner ut av hvem som ga ordre om likvideringer: Regjeringen i London, Hjemmefrontledelsen i Norge, lokale avdelinger av Milorg eller mer eller mindre private politiske grupperinger.

Det kunne også være av interesse å finne ut av hvilke etiske vurderinger som har ligget til grunn for likvideringene. Likeledes om konsekvensene ble drøftet. Nettopp konsekvensene av likvideringen ville det være meget ønskelig å få utforsket. Inger Cecilie Stridsklev skriver ganske riktig at likvideringen av politiinspektør Karl Marthinsen den 8. februar 1945 førte til at 34 fanger ble henrettet. For dem som hadde henrettede i sin familie, ville det ha betydning å få vite hvilken trussel Karl Marthinsen var for nordmenns liv og helse. Hvor mange liv ble spart på grunn av likvideringen av politiinspektøren?

Hvor mange måtte bøte med livet på grunn av likvideringene under krigen? Hvor store lidelser førte likvideringene til på begge sider? Får vi noen gang svar på slike spørsmål? Det finnes ennå personer som kan bidra med svar. Men det haster med å få gjennomført denne forskningen.

Likvideringer**Ikke behov
for skytter-
graver**

IKK. mange
23/3.96

Av Knut B. Berger, Bærum

Inger Cecilie Stridsklevs kronikk 14.2. og de senere artikler om emnet leder i hvert fall til én konklusjon etter mitt syn: Likvideringer og angivelige likvideringer fra norske patrioters side 1941–1945 er ikke blitt tilstrekkelig belyst. I tillegg til dem som Hjemmefronten besluttet i henhold til de strenge kriterier og betingelser som Arnfinn Moland refererer i sin kronikk 1.3., er det grunn til å anta at det forekom et større eller mindre antall som var tvilsomme. Det er først og fremst disse siste som volder problemer.

For min del vet jeg om ett tilfelle i vårt nabolag et sted i Norge som har forundret meg til denne dag. Hvem traff beslutningen og hva var grunnlaget? Observatører som undertegnede, uten familietilknytning e.l. til den rammede, har neppe krav på opplysninger om enkelttilfeller. Men det ville være av interesse for almenheten om det samlede antall likvideringer ble nærmere klarlagt, og særlig hvordan antallet fordelte seg på forskjellige kategorier: tilfeller besluttet av Hjemmefronten sentralt, tilfeller besluttet av identifiserbare hjemmefrontorganer lokalt og andre tilfeller. Samtidig bør det angis hvor mange som hadde et uomtvistelig

grunnlag, hvor mange som synes ganske godt begrunnet, og hvor mange tilfeller som er mer tvilsomme. Kanskje burde en jurist og/eller en historiker få til oppgave å se på saken igjen. Norge har nå avskaffet dødsstraff selv i krigstid. Det forteller noe om vår holdning i dagens situasjon til det å ta liv. Når det gjelder likvideringene under krigen, har vi trolig mer lærdom å høste både på den ene og den andre måten enn hva vi hittil har gjort.

Spesielt med referanse til Molands artikkel vil jeg føye til: Det må være bedre at forskjellige oppfatninger om saken og eventuelle misforståelser kommer frem slik at de kan korrigeres, enn at de skal leve og utvikle seg i det skjulte. Vi som er beundrere av og vil være forsvarere av Hjemmefronten generelt sett, har neppe noe behov for å gå i skyttergravene i saken.